

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В. Л. Шаран
20 червня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань 01 Освіта
03 Гуманітарні науки

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література(англійська));
014 Середня освіта (Мова і література(німецька));
014 Середня освіта (Мова і література(французька));
035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)).

Статус дисципліни: нормативна

Інститут іноземних мов

Кафедра філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	II	3/90	48	32	-		16	42	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки
бакалавра
Ступінь вищої освіти

Розробники:

Л.К. Фоменко
Підпис

Л.К. Фоменко, кандидат філософських наук, доцент
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного.
Протокол № 4 від 16 травня 20 17 р.

Завідувач кафедри *В.А. Бодак*
Підпис

В.А. Бодак
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради історичного факультету.
Протокол № 5 від 29 травня 20 17 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.
Протокол № 6 від 20 червня 20 17 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Мета курсу “Філософії” полягає в ознайомленні студентів з основними віхами та особливостями розвитку філософії як світосприйняття та світобачення у контексті різних виявів культури, а також з найсуттєвішими проблемами філософської думки. Передбачається допомогти студентам глибше опанувати філософську культуру України у контексті світової філософії, її національну та загальнолюдську специфіку, оригінальність, зумовлену історичною традицією духовного життя українців та історичними обставинами боротьби народу за свободу та державність. Планується розглянути найважливіші проблеми сучасної філософії, філософське розуміння світу, специфіку філософського пізнання природи, суспільства та людини, проаналізувати філософські аспекти глобальних проблем сучасності.

Мета: формування у студентів уявлень про сутність і специфіку філософії, її евристичний потенціал та місце у культурі та пізнанні; ознайомлення з історичним розвитком філософії, його внутрішньою логікою, із структурою філософського знання та дисциплінарним розмаїттям філософії; залучення філософської культури мислення у процес формування інтелектуальних здібностей студентів; формування у студентів інтересу до “непрактичного” (метафізичного) виміру людського життя.

Предметом є філософія як універсальна і цілісна форма осмислення дійсності людиною, яка апелює до метафізичних, трансцендентальних та апіорних витоків досвіду. Особливе місце в предметному змісті філософії займають так звані «вічні проблеми». Водночас філософія являє собою раціонально-теоретичну форму самосвідомості епохи та її культурно-духовних цінностей.

Завдання: дати студентам ідеал цілісного знання як особливої форми філософсько-світоглядного мислення.

Заплановані результати навчання:

Студенти повинні знати:

- сутність та структуру світогляду;
- походження міфології, релігії та філософії у їхньому співвіднесенні;
- предмет філософії;
- природу та специфіку філософського мислення;
- основні характерні риси античної філософії;
- ідеї конкретних представників античної філософії;
- історію розвитку східної філософії, особливості взаємодії філософії міфології та релігії;
- основні напрямки філософських систем Індії та Китаю;

- особливості середньовічного типу філософування;
- провідні світоглядні акценти у текстах Старого та Нового заповітів;
- ідейний зміст грекомовної та латиномовної апологетики, конкретних представників останньої;
- досягнення східної та західної патристики;
- значення сперечання номіналізму та реалізму у авторитетних школах Європи;
- основні ідеї середньовічної схоластики та містики;
- особливості філософії доби Ренесансу та Нового часу;
- головні напрямки розвитку філософії доби Ренесансу та Нового часу, їхніх представників;
- зміст філософських вчень найбільш впливових мислителів Ренесансу та Нового часу;
- історико-культурний та інтелектуальний контекст виникнення та основні проблеми та ідеї німецької класичної філософії;
- причини кризи класичного та формування некласичного ідеалів раціональності і зміст останнього;
- зміст і структуру кожного з найвпливовіших напрямів сучасної філософії;
- внутрішню динаміку основних філософських напрямів;
- трансформацію і розвиток проблематики усієї попередньої філософії у концепціях мислителів 19 – 20 ст.;
- сутність та зміст філософської україністики;
- специфіку світоглядних уявлень мислителів українського середньовіччя, Нового часу та новітньої доби;
- становлення української філософської теорії як самобутньої і самостійної галузі;
- зміст проблеми людини в різних типах світоглядів;
- зміст діяльнісної концепції людського буття її переваги та межі;
- зміст комунікативної концепції людського буття;
- закономірності людської свідомості (філогенез та онтогенез);
- діалектичний характер та зміст категорії “ідеальне”;
- смисл проблеми свідомості;
- особливості розуміння буття на кожному етапі розвитку історико-філософського процесу;
- зміст найбільш впливових онтологічних концепцій XX ст.;
- філософський смисл проблеми свідомості;

- основні концепції походження свідомості;
- феномен таємничості, або проблематичності людського буття;
- структуру діяльності та сутнісні сили людини;
- основні змістові наголоси у понятті пізнання;
- види пізнання та їх взаємозв'язок; рівні та форми пізнання;
- основні концепції природи істини;
- поняття суспільства.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетентність:

- вміти формулювати проблему, яка розглядається;
- вміти визначати вихідні підстави та зміст філософських концепцій;
- вміти фіксувати характер підходу до людського буття в залежності від системи цінностей і соціальної позиції автору.

б) компетентність, що відповідає предмету:

- характеризувати філософію як культуру осмислення світоглядних проблем;
- розпредметнювати тематично-світоглядне поле філософії;
- окреслювати тематичне поле основних філософських дисциплін;
- освоювати класичні філософські тексти, виокремлювати основні смислові блоки, виділяти основні думки, творчо й змістовно конспектувати ці тексти та артикулювати власні міркування;
- входити в ситуацію діалогу з видатними представниками філософської думки;
- виявляти місце і значення сучасної філософії на тлі всієї історії філософії;
- тлумачити тексти визначних філософів 19 – 20 ст.;
- вільно володіти понятійним апаратом сучасної філософії, її стилем мислення;
- застосовувати методи неklasичної філософії до вирішення проблем сучасної філософії та аналізу проблем інших наук чи сфер культури;
- бачити місце неklasичної філософії серед інших сфер сучасної духовної культури та осмислювати перспективи її розвитку в контексті проблем духовного і культурного розвитку цивілізації у 21 ст.
- виявляти закономірності розвитку філософської думки українського народу;
- відтворювати цілісний образ філософії як складової української культури;
- характеризувати процеси, що складають зміст філософського життя на конкретних етапах історії культури України.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців:

Ця дисципліна в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра є вихідним компонентом гуманітарного та соціально-економічного циклу дисциплін, що є теоретико-методологічною та світоглядною основою для подальшого вивчення та розуміння предметів даного циклу, а також сприятиме у підготовці, написанні та захисті випускної кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Зміст дисципліни:

- Тема 1. Філософія як універсальний тип знань
- Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу
- Тема 3. Антична філософія
- Тема 4. Середньовічна філософія
- Тема 5. Філософія доби Відродження
- Тема 6. Філософія Нового часу та Просвітництва
- Тема 7. Німецька класична філософія
- Тема 8. Некласична філософія XIX століття
- Тема 9. Філософія XX та XXI століть.
- Тема 10. Українська філософська думка
- Тема 11. Проблема буття у філософії.
- Тема 12. Людина та її буття як предмет філософського осмислення.
- Тема 13. Проблема пізнання та методу у філософії.
- Тема 14. Соціальна філософія та філософія історії.
- Тема 15. Свідомість як філософська проблема.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання II семестр

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навч.				Заочна форма навч.			
	Лекції	Лабораторні заняття	Семін. заняття	СРС	Лекції	Лабораторні заняття	Семін) заняття	СРС
Семестр II								
Тема1. Філософія як універсальний тип знань	2		2	2		—		
Тема2. Філософія Стародавнього Сходу	2		1	2				
Тема 3. Антична філософія	4		2	4				
Тема 4. Середньовічна філософія	2		1	2				
Тема 5. Філософія Відродження	2			4				
Тема 6. Філософія Нового часу та Просвітництва	2		2	4				

Тема 7. Німецька класична філософія	2		2	2				
Тема 8. Некласична філософія 19 ст.	2		1	2				
Тема 9. Філософія XX та XXI ст.	2		1	4				
Тема 10. Українська філософська думка	2		1	4				
Тема 11. Проблема буття у філософії	2		1	2				
Тема 12. Свідомість як філософська проблема	2		1	2				
Тема 13. Людина і її буття як предмет філософського осмислення	2		1	4				
Тема 14. Проблема пізнання та методу у філософії	2			2				
Тема 15. Соціальна філософія та філософі історії	2			2				
Разом за II семестр	32	-	16	42				

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

II семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість Годин
1	Тема: Філософія як універсальний тип знань План: 1) Філософія, її предмет і структура 2) Світогляд і філософія. Історичні типи світогляду 3) Міфологія як первісний тип світогляду, її риси. 4) Релігійний світогляд, його особливості. 5) Місце і роль філософії у суспільстві, її зв'язок з іншими науками. Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[17; 25; 4]. Додаткова література: [9; 21]	2
2	Тема: Філософія Стародавнього Сходу: План: 1) Специфіка східної філософської парадигми. 2) Основні ідеї та філософські школи Стародавньої Індії. 3) Основні ідеї та філософські школи Стародавнього Китаю. Література: : Основні підручники: [2 - 6]. Основна література[11; 4]. Додаткова література: [9]	2
3	Тема: Антична філософія План: 1) Загальна характеристика античної філософії. 2) Натурфілософські школи. 3) Філософія та життєва доля Сократа. 4) Філософія Платона. 5) Філософія Арістотеля. 6) Філософія Стародавнього Риму. 7) Неоплатонізм. Література: : Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4; 7; 20;]. Додаткова література: [3;6; 7; 10-11; 33]	4
4	Тема: Середньовічна філософія План: 1) Загальна характеристика Середньовічної філософії. 2) Апологетика: ідеї та представники. 3) Період патристики. 4) Проблеми та представники схоластики. 5) Містика як напрям пізнього Середньовіччя. Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[1; 2; 3; 5;]. Додаткова література: [15; 28]	2

5	<p>Тема: Філософія епохи Відродження</p> <p>План: 1) Феномен філософії Ренесансу. Ренесансний гуманізм. 2) Проблеми світу і людини у філософських вченнях Л.Валли, П.Помпонацці, М.Кузанського. 3) Неоплатонізм та натурфілософія як напрями філософії доби Відродження. 4) Соціологічні утопії Мора та Кампанелли.</p> <p>Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[5]. Додаткова література: [8; 15; 25]</p>	2
6	<p>Тема: Філософія Нового Часу та Просвітництва</p> <p>План: 1) Загальна характеристика філософії Нового часу. Проблема методу. 2) Філософія Ф.Бекона. 3) Філософія Р.Декарта. 3) Філософія Б.Спінози. 4) Філософія Д.Локка. 5) Філософія Д.Берклі. 6)Філософія Д.Юма. 7) Філософія французького Просвітництва: Вольтер, Руссо, Дідро.</p> <p>Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4-6]. Додаткова література: [15; 18; 22; 25; 26; 30]</p>	2
7	<p>Тема: Німецька класична філософія</p> <p>План: 1) Загальна характеристика німецької класичної філософії. 2) Філософія І.Канта. «Коперніканський переворот» у теорії пізнання. 3) Філософія Фіхте. 4) Філософія Шеллінга. 5) Філософія Гегеля. 6) Антропологічний матеріалізм Фойєрбаха.</p> <p>Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[5; 9; 14; 15;]. Додаткова література: [16; 18; 25; 26; 27; 30; 31]</p>	2
8	<p>Тема: Некласична філософія XIX ст.</p> <p>План: 1) Основні напрямки розвитку нової пост класичної філософії. 2) Проблема несвідомого та ірраціонального. «Філософія життя». 3) Позитивізм та його різновиди. 4) Марксистська філософія.</p> <p>Література: Основні підручники: [2-6;] Основна література[6; 16; 19; 22; 24]. Додаткова література: [7;14; 17; 18; 24;25]</p>	2
9	<p>Тема: Філософія XX та XXI століття.</p> <p>План: 1) Особливості філософії XX ст. 2) Загальна характеристика філософії екзистенціалізму. 3) Філософія абсурду А.Камю. 4) Феноменологія та персоналізм. 5) Постпозитивізм. 6) Релігійна філософія. 7) Структуралізм. 8) Герменевтика. 9) Постмодернізм як філософська система.</p> <p>Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[6; 16]. Додаткова література: [4; 9; 14; 18; 20; 23;25; 27; 28;30; 31]</p>	2
10	<p>Тема: Українська філософська думка</p> <p>План: 1) Особливості української культури та філософської думки. 2) Академічна філософія. 3) «Філософія серця» Г.Сковороди. 4) Філософські погляди П.Юркевича. 5)Українська філософська думка XX ст.</p> <p>Література: Основні підручники: [1 - 6]. Додаткова література: [18; 21]</p>	2
11	<p>Тема: Проблема буття у філософії</p> <p>План: 1) Філософський смисл проблеми буття. Зміст та функції поняття буття у філософії. 2) Категоріальні визначення буття в історії філософії; 3) Класичне та некласичне розуміння буття. Проблема</p>	2

	Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[16; 18]. Додаткова література: [19; 31;]	
12	Тема: Свідомість як філософська проблема План: 1) Філософський смисл проблеми свідомості. 2) Аналіз та оцінка основних концепцій походження свідомості. 3) Свідомість і мова. Структура і функції свідомості. Література: Основні підручники: [2-6;] Додаткова література: [19; 24]	2
13	Тема: Людина і її буття як предмет філософського осмислення План: 1) Зміст поняття буття людини. Буття, життя та існування людини 2) Опредметнення та розпредметнення. Структура діяльності та сутнісні сили людини. 3) Співвідношення понять “людина – індивід – особа – особистість – індивідуальність”. Природне, соціальне, персональне, трансцендентальне у людині. Література: : Основні підручники: [2-6;]. Основна література[8; 12; 25]. Додаткова література: [13; 21]	2
14	Тема: Проблема пізнання та методу у філософії. План: 1) Місце пізнавальної діяльності у колі проблем сучасної філософії. Основні змістові наголоси у понятті пізнання. 2) Види пізнання та їхній взаємозв'язок; 3) Рівні та форми пізнання. Пізнання як процес. Література: Основні підручники: [2-6;]. Додаткова література: [9; 18]	2
15	Тема: Соціальна філософія та філософія історії План:1) Філософія історії як напрям філософського знання: історичне формування проблематики. 2) Філософія історії про суб'єкт, рушійні сили, умови та чинники історичного процесу. Людина та історія. 3) Соціальна філософія як галузь філософського знання: соціальна філософія і соціологія. Онтологія соціального. Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[17; 19; 21; 23;26]. Додаткова література: [29]	2
Разом за <u>II</u> семестр:		32

**Перелік семінарських занять
для студентів денної форми навчання
II семестр**

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Філософія як універсальний тип знань Література: Основні підручники: [2-7]. Основна література[10;17;25;4]. Додаткова література: [5;9; 21; 25; 27]	1
2.	Філософія Стародавнього Сходу Література: : Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4; 7; 20;]. Додаткова література: [3;6; 7; 10-11; 33]	1

3.	Антична філософія Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4; 7; 20;]. Додаткова література: [3;6; 7; 10-11; 33]	2
4.	Середньовічна філософія Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[1; 2; 3; 5]. Додаткова література: [15; 28]	1
5.	Філософія Нового часу Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4-6]. Додаткова література: [15; 18; 22; 25; 26; 30]	1
6.	Німецька класична філософія Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[5; 9; 14; 15;]. Додаткова література: [16; 18; 25; 26; 27; 30; 31]	1
7.	Філософія XIX століття Література: Основні підручники: [2-6;] Основна література[6; 16; 19; 22; 24]. Додаткова література: [7;14; 17; 18; 24;25]	1
8.	Філософія XX та XXI століть Література: Основні підручники: [2-7;]. Основна література[6; 16]. Додаткова література: [4; 9; 14; 18; 20; 23;25; 27; 28;30; 31]	1
9.	Українська філософська думка Література: Основні підручники: [1 - 4]. Додаткова література: [18; 21]	1
10.	Проблема буття у філософії Література: : Основні підручники: [2-4;]. Основна література[8; 12; 25]. Додаткова література: [13; 21]	1
11.	Свідомість як філософська проблема Література: Основні підручники: [2-4;] Додаткова література: [19; 24]	1
12.	Людина та її буття як предмет філософського осмислення Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[8; 12; 25]. Додаткова література: [13; 21]	2

13.	Проблема пізнання у філософії Література: Основні підручники: [2-6;]. Додаткова література: [9; 18]	2
Разом за семестр:		16

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Філософія як універсальний тип знань» Література: Основні підручники: [2-7]. Основна література[10;17;25;4]. Додаткова література: [5;9; 21; 25; 27]	2
2	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Філософія Стародавнього Сходу» Література: : Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4; 7 20;]. Додаткова література: [3;6; 7; 10-11; 33]	2
3	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Антична філософія» Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4; 7; 20;]. Додаткова література: [3;6; 7; 10-11; 33]	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Середньовічна філософія» Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[1; 2; 3; 5]. Додаткова література: [15; 28]	2
5	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Філософія Нового часу» Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[4-6]. Додаткова література: [15; 18; 22; 25; 26; 30]	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Німецька класична філософія» Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[5; 9; 14; 15;]. Додаткова література: [16; 18; 25; 26; 27; 30; 31]	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Філософія XIX століття» Література: Основні підручники: [2-6;] Основна література[6; 16; 19; 22; 24]. Додаткова література: [7;14; 17; 18; 24;25]	2
8	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Філософія XX та XXI століть» Література: Основні підручники: [2-7;]. Основна література[6; 16]. Додаткова література: [4; 9; 14; 18; 20; 23;25; 27; 28;30; 31]	2

9	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Українська філософська думка» Література: Основні підручники: [1 - 4]. Додаткова література: [18; 21]	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Проблема буття у філософії» Література: : Основні підручники: [2-4;]. Основна література[8; 12; 25]. Додаткова література: [13; 21]	2
11	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Свідомість як філософська проблема» Література: Основні підручники: [2-4;] Додаткова література: [19; 24]	2
12	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Людина та її буття як предмет філософського осмислення» Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[8; 12; 25]. Додаткова література: [13; 21]	2
13	Опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел, підготовка до семінарського заняття «Проблема пізнання у філософії» Література: Основні підручники: [2-6;]. Додаткова література: [9; 18]	2
14	Опрацювання теоретичного матеріалу по темі «Соціальна філософія та філософія історії» Література: Основні підручники: [2-6;]. Основна література[17; 19; 21; 23;26]. Додаткова література: [29]	4
Разом за II семестр:		42

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1). За джерелом передачі та характером сприйняття інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

2). За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3). За ступенем самостійності і мислення: репродуктивні, пошукові дослідницькі.

4). За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час проведення поточного контролю та підсумкової атестації студент зобов'язаний:

- виступи на семінарських заняттях;
- мати конспект джерел, обов'язкових для семінарського заняття;
- екзамен.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Виступи на семінарських заняттях – 40 балів:

Співбесіда з лектором (з наявністю конспектів підготовки до семінарських занять) - 20 балів.

Контрольна робота – 40 балів.

Кількість балів, що виставляється за семінарське заняття, враховує: усне опитування студентів; вміння відповідати на контрольні запитання та здатність знаходити варіанти підходів до питань.

Облік успішності за усні виступи на семінарських заняттях студентів групи ведеться за **чотирибальною** шкалою. Бали за усні відповіді обраховується за формулою:

$$x_7 = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5},$$
 де $K=40$, A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні змістового модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше 3), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка за усні виступи. Кількість балів x заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $x = 0$.

Оцінка «**відмінно**» ставиться тоді, коли студент:

- у повному обсязі володіє змістом навчального предмету, понятійно-категоріальним апаратом, основними теоріями і фактами. Студент здатний систематизувати, узагальнювати, творчо інтерпретувати соціально-економічні, політичні, світоглядні феномени сучасної культури, застосовуючи філософську рефлексію;
- будує відповідь за власним планом, застосовуючи методологію та логіку розгортання наукової думки.

Оцінка «**добре**» ставиться:

- коли відповідь відповідає основним вимогам до відповіді на оцінку «відмінно», але студент не використовує власний план відповіді, не може встановити зв'язку з раніше вивченим матеріалом та ситуацією сьогодення.

Оцінка «**задовільно**» ставиться:

- якщо більша частина відповіді задовольняє вимогам до оцінки «добре», але у знаннях виявляються істотні прогалини; при цьому студент володіє на певному рівні основними поняттями та фактами курсу.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться тоді, коли студент не відповідає вищезазначеним вимогам.

Сума – 100 балів. Ваговий коефіцієнт 0,6.

Екзамен – 100 балів. Ваговий коефіцієнт 0,4.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні підручники та посібники

1. Горський В. С. Нариси з історії філософської культури Київської Русі (середина XII – середина XIII ст.) / В. Горський. – К. : Наукова думка, 1993. – 164 с.
2. Горський В. С. Історія української філософії. Курс лекцій/ В. Горський. – К. : Наукова думка, 1996. – 288 с.

3. Петрушенко В. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти I – IV рівнів акредитації / В. Петрушенко. – К. : Каравела; Львів : Новий світ–2000, 2001. – 409 с.
4. Скотний В. Г. Філософія: історичний та систематичний курс / В. Скотний. — К. : Знання України, 2005.
5. Татаркевич В. Історія філософії. Т.1 / В. Татаркевич. – Львів : Свічадо, 1997. – 456 с.
6. Татаркевич Вл. Історія філософії. Т.2. Філософія Нового часу до 1830 року / В. Татаркевич. – Львів : Свічадо, 1999. – 352 с.
7. Татаркевич Вл. Історія філософії. Т.3 / В. Татаркевич. – Львів : Свічадо, 1999. – 568 с.

Основна теоретична література

1. Августин: pro et contra / Сост. и примеч. В. Л. Селиверстова. – СПб : РХГИ, 2002. – 976 с.
2. Аверинцев С. С. Поэтика ранневизантийской литературы / С. Аверинцев. – М. : Coda, 1997. – 343 с.
3. Аверинцев С. С. Между средневековой философией и современной реальностью / С. Аверинцев // Жильсон Э. Избранное. Том 1. Томизм. Введение в философию св. Фомы Аквинского. – СПб. : Университетская книга, 1999. – С. 471–489.
4. Антология мировой философии. – Т.1, ч.1. – М. : Мысль, 1969. – 580 с.
5. Антология мировой философии. В 4 т. Т.1, ч.2. – М. : Мысль, 1969. – 356 с.
6. Антология мировой философии. В 4 т. Т.3. – М. : Мысль, 1971. – 760 с.
7. Аристотель. Метафизика / Аристотель ; [пер. с древнегреч. А. В. Кубицкий] // Сочинения : в 4 т. / Аристотель ; т.1. – М. : Мысль, 1976. – С. 50–368. – (Философское наследие).
8. Вальверде К. Философская антропология / К. Вальверде. – М. : Христианская Россия, 2000. – 411 с.
9. Гегель Г. В. Ф. Кто мыслит абстрактно? / Г. В. Ф. Гегель // Гегель Г. В. Ф. Работы разных лет. В 2-томах. – М. : Мысль, 1972. – С. 388–394.
10. Гильдебранд Д. фон. Что такое философия? / Д. Гильдебранд. – СПб. : Алейтейя; ТО Ступени, 1997. – 374 с.
11. Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – 351 с.
12. Досвід людської особи: Нариси з філософської антропології. – Львів : Свічадо, 2000. – 388 с.
13. Камю А. Миф о Сизифе / А. Камю ; [пер. с фр. О. И. Скуратович] // Миф о Сизифе. Бунтарь / А. Камю. – Мн. : Попурри, 2000. – С. 13–142.
14. Кант И. Критика чистого разума / И. Кант. – М. : Мысль, 1994. – 591 с.
15. Кант И. Ответ на вопрос: что такое Просвещение? / И. Кант // Соч. : В 6-ти тт. М. : Мысль, 1966. – Т. 6. – С. 25–36.
16. Людина в есенційних та екзистенційних вимірах. – К. : Наукова думка, 2004. – 247 с.
17. Мамардашвили М. К. Как я понимаю философию / М. Мамардашвили. – М. : Прогресс, 1990. – 368 с.
18. Маритен Ж. Краткий очерк о существовании и существующем // Проблема человека в западной философии / Ж. Маритен. – М. : Прогресс, 1988. – С. 229–260.
19. Ницше Ф. О пользе и вреде истории для жизни / Ф. Ницше ; [пер. с нем. Я. Берман] // Ницше Ф. Сочинения в 2-х тт. – М. : Мысль, 1990. – Т. 1. – С. 158–230.
20. Платон. Діалоги / Платон. – К. : Основи, 1997. – 394 с.
21. Поппер К. Злиденність історизму / К. Поппер. – К. : Абрис, 1994. – 192 с.
22. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм / Ж.-П. Сартр ; [пер. с фр. А. Санин] // Сумерки богов. – М. : Политиздат, 1989. – (Б-ка атеист. лит.). – С. 319–344.
23. Соловьев В. Исторические дела философии / В. С. Соловьев // Вопросы философии. – 1988. – № 8. – С. 118–125.
24. Хайдеггер М. Европейский нигилизм / М. Хайдеггер ; [пер. с нем. В. Биbihин] // Проблема человека в западной философии. – М. : Прогресс, 1988. – С. 261–313.

25. Шелер М. Положение человека в космосе / М. Шелер ; [пер. с нем. А. Филиппов] // Проблема человека в западной философии. – М. : Прогресс, 1988. – С. 31–95.
26. Ясперс К. Смысл и назначение истории / К. Ясперс. – М. : Республика, 1991. – 527 с.

Додаткова література

1. Адо Пьер. Что такое античная философия? / Пьер Адо ; [пер. с франц. В. П. Гайдамак]. – М. : Издательство гуманитарной литературы. 1999. – 320 с.
2. Асмус В. Ф. Античная философия. Учеб. пособие. Изд. 2-е, доп. / В. Асмус – М. : Высшая школа, 1976. – 544 с.
3. Ахутин А. В. Античные начала философии / А. В. Ахутин. – СПб. : Наука, 2007. – 784 с. – (Слово о сущем).
4. Биbihин В. В. Узнай себя / В. В. Биbihин. – СПб. : Наука, 1998. – 577 с. – (Слово о сущем).
5. Биbihин В. В. Философия и религия / В. В. Биbihин // Вопросы философии. – 1992. – №7. – С. 34–44.
6. Богомолов А.С. Античная философия / А. Богомолов. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – 324 с.
7. Больнов О. Ф. Философия экзистенциализма : Философия существования / О. Ф. Больнов; [пер. с нем. С. Э. Никулин]. — СПб. : Лань, 1999. – 222 с. – (Мир философии).
8. Ваттимо Дж. После христианства / Джанни Ваттимо; [пер. с итал.: Дм. В. Новиков]. – М. : Три квадрата, 2007. – 160 с.
9. Гірц К. Інтерпретація культур: Вибрані есе / К. Гірц ; [пер. з англ. Н. Комарової]. – К. : Дух-і-Літера, 2001. – 542 с.
10. Гомперц Т. Греческие мыслители. Т. 1 / Т. Гомперц. – СПб. : Алетейя, 1999. – 605 с.
11. Гомперц Т. Греческие мыслители. Т. 2 / Т. Гомперц. – СПб. : Алетейя, 1999. – 257 с.
12. Громов М. Н. Русская философская мысль X – XVII веков / Громов М. Н., Козлов Н.С. – М. : Изд-во МГУ, 1990. – 228 с.
13. Губин В. Философская антропология / В. Губин, Е. Некрасова. – М. : ПЕРСЭ; СПб. : Университетская книга, 2000. – 240 с.
14. Губман Б. Л. Западная философия культуры XX века / Б. Л. Губман. – Тверь : ЛЕАН, 1997. – 288 с.
15. Гусев В. І. Західноєвропейська філософія 15-18 століть / В. Гусев. – К. : Либідь, 1995. – 315 с.
16. Гусев В. І. Західна філософія Нового часу. XVII – XVIII ст. / В. Гусев – К. : Либідь, 2000. – 368 с.
17. Діалог sub specie ethicae. – К. : Вид ПАРАПАН, 2011. – 280 с.
18. Історія філософії. Підручник / А. К. Бичко, В. І. Бичко, В. Г. Табачковський. – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
19. Корет Э. Основы метафизики / Э. Корет. – К. : ТанDEM, 1998. – 248 с.
20. Кошарний С. О. Біля джерел філософської герменевтики / С. О. Кошарний. – К. : Наукова думка, 1992. – 124 с.
21. Кримський С. Б. Запити філософських смислів / С. Б. Кримський. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
22. Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу : Навчальний посібник / Ю. Кушаков. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 572 с.
23. Малахов В. Еманюель Левінас: погляд із Києва / В. Малахов // Між нами. Дослідження-думки-про-іншого / Е. Левінас. – К. : Дух-і-літера: Задруга, 1999. – С. 267–284.
24. Мамардашвили М. К. Классика и современность: Две эпохи в развитии буржуазной философии / М. К. Мамардашвили, Э. Ю. Соловьев, В. С. Швырев // Философия в современном мире. Философия и наука: Критические очерки буржуазной философии. – М. : Наука, 1972 – С. 28–94.
25. Рассел Б. История западной философии. В 3 кн.: 3-е изд., испр. / Подгот. текста В. В. Целищева. – Новосибирск : Сиб. унив. изд-во; Изд-во Новосиб. ун-та, 2001. – 992 с.

26. Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. От Возрождения до Канта / Д. Реале, Д. Антисери ; [пер. С. А. Мальцевой]. – С-Пб. : Пневма, 2002 – 880 с.
27. Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. От романтизма до наших дней / Д. Реале, Д. Антисери ; [пер. С. А. Мальцевой]. – ТОО ТК Петрополис, Санкт-Петербург, 1997. – 880 с.
28. Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. Средневековье / Д. Реале, Д. Антисери ; [пер. С. А. Мальцевой]. – СПб. : Петрополис, 1995. – 368 с.
29. Сичивиця О. М. Основні парадигми філософії історії: Конспект лекцій з спецкурсу / О. Сичивиця. – Львів : Львів. лісотехн. ін-т, 1993. – 78 с.
30. Скирбекк Г. История философии / Г. Скирбекк, Н. Гилье. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 800 с.
31. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії : Від Декарта до Вітгенштайна / Р. Скратон. – К. : Основи, 1998. – 331 с.
32. Соболев О. М. Постмодерн і майбутнє філософії / Соболев О. – К. : Наукова думка, 1997. – 188 с.
33. Фрагменты ранних греческих философов. Часть 1. – М. : Наука, 1989. – 576 с. – (Памятники философской мысли).
34. Хьюбшер А. Мыслители нашего времени. Справочник по философии Запада XX века / А. Хьюбшер. – М. : Изд-во ЦТР МГП ВОС, 1994. – 309 с.
35. Целлер Э. Очерк истории греческой философии / Э. Целлер. – СПб. : Наука, 1996. – 327 с.

Інтернет ресурси

1. www.ehu-international.org/ – Центр досліджень Європейського гуманітарного університету.
2. www.lib.com.ua/ – електронна бібліотека (Україна)
3. [http:// www.eu.spb.ru](http://www.eu.spb.ru) – Європейський університет в Санкт-Петербурзі.
4. <http://abuss.narod.ru/> – сайт з філософії історії.
5. <http://alledu.eup.ru/> – Безкоштовна електронна бібліотека (монографії, дисертації, книги, статті, новини і аналітика, конспекти лекцій, реферати, підручники). Тематика: історія, філософія, психологія.
6. <http://elibrary.ru/defaultx.asp> – наукова електронна бібліотека.
7. <http://filosof.historic.ru/> – «Електронна бібліотека з філософії».
8. <http://www.ieras.ru/> – Інститут Європи РАН.
9. <http://www.ruthenia.ru/logos/> – філософсько-літературний журнал «Логос».